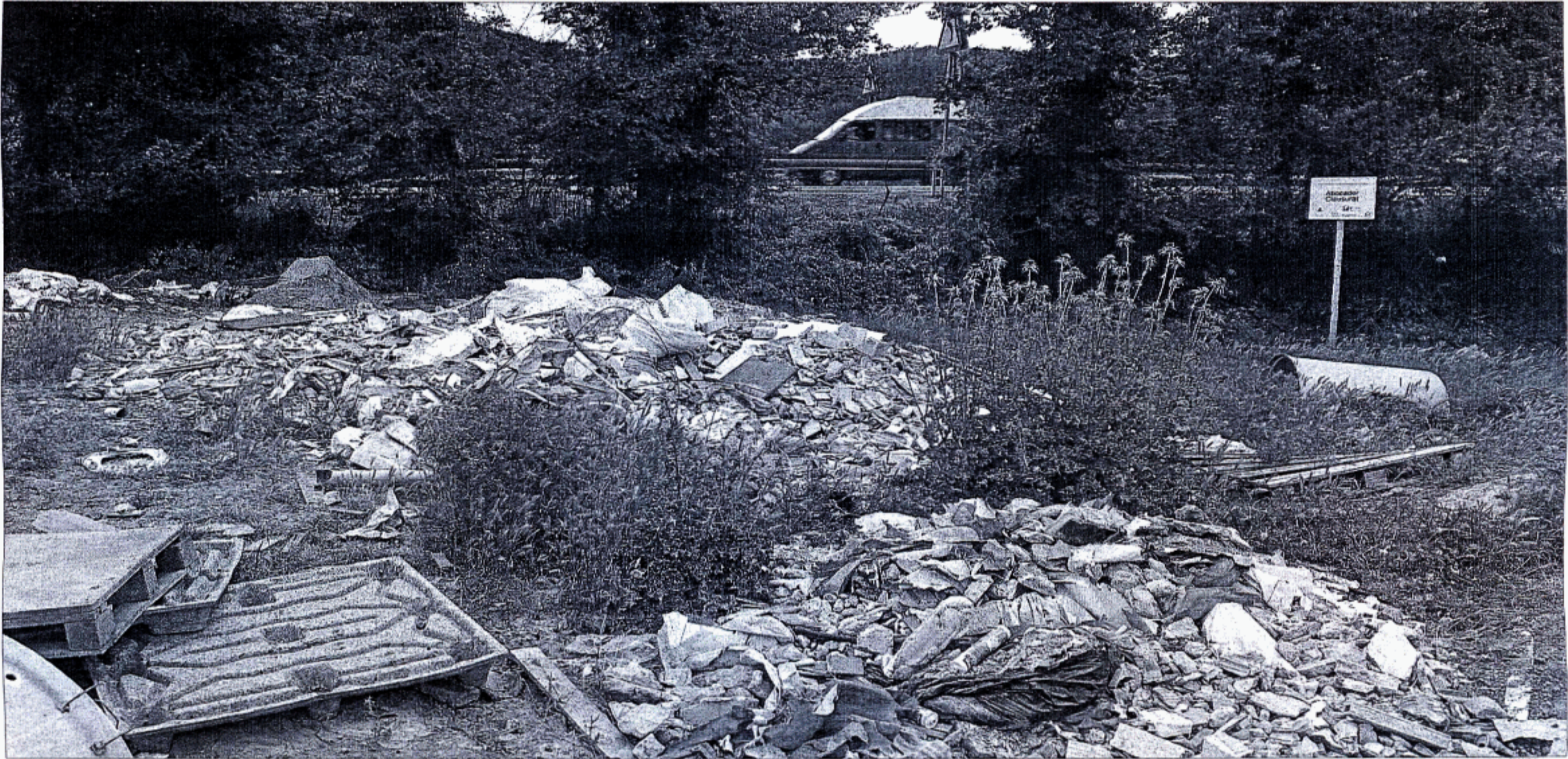

TEMA DEL DIA Pàgines 2 a 4

La lluita contra la contaminació

JOSEP GARCIA

VALLIRANA ▶ Un abocador que segueix funcionant de manera clandestina a la carretera entre aquesta població del Baix Llobregat i l'Ordal.

INVESTIGACIÓ MEDIAMBIENTAL

El fiscal carrega contra la Generalitat per desatendre delictes ecològics

|| Va requerir al Govern català els expedients oberts durant tres anys davant l'escassetat de denúncies

|| Sosté que l'Administració es limita a avisar els municipis que els seus abocadors són il·legals

J. G. ALBALAT
BARCELONA

El fiscal coordinador delegat de medi ambient, José Joaquín Pérez de Gregorio, acusa en la seva última memòria del 2009 d'«injustificada passivitat» les administracions autonòmica i locals a l'hora de perseguir els delictes ecològics. En el seu dictamen també denuncia que la Generalitat, a través d'una llei, «intenta donar cobertura legal» a abocaments il·legals de residus. La Conselleria de Medi Ambient ha eludit comentar l'informe de la fiscalia al·ludint que no té coneixement del seu contingut, encara que fonts del Govern català van afirmar que sempre que constaten un delictes el denuncien.

No és la primera vegada que el fiscal de medi ambient es queixa de la falta de col·laboració de les entitats públiques a l'hora de denunciar delictes de contaminació. Ho ha

fet en els últims anys. Però en aquesta ocasió la crítica és més contundent. La memòria destaca que a causa d'aquest escàs suport per part de l'Administració, la fiscalia s'ha vist obligada a reclamar, amb els pertinents «advertiments legals», una còpia dels expedients administratius tramitats per l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA) i l'Agència Catalana de Residus (ACR) entre els anys 2006 i 2008.

De l'examen dels documents remesos per l'ACR «es va poder apreciar una aparent i injustificada passivitat» per part de l'entitat pública, que «s'havia limitat» a instar els consistoris responsables d'abocadors il·legals (que generen un alt risc d'incendi) a complir la normativa. I no es va adoptar cap mesura ni quan els ajuntaments en feien cas omís, segons Pérez de Gregorio. Després de rebre els expedients, la fiscalia va ordenar a la policia la ins-

Un alt càrrec va alertar ajuntaments que serien investigats per la fiscalia

▶▶ La Fiscalia de Medi ambient va tenir coneixement que l'Agència Catalana de l'Aigua, mitjançant escrits remesos per un dels seus funcionaris (el director de l'àrea d'ordenació del domini públic urbà), havia «posat en alerta» alguns ajuntaments que serien objecte d'una investigació per part del fiscal. Aquest avís i l'actuació policial van tenir com a efecte positiu el fet que un elevat nombre de consistoris procedissin en un termini breu a la regularització de la situació dels seus abocaments il·legals, ja fos reparant el trencament dels seus col·lectors o construint les vies per connectar amb la xarxa municipal i les depuradores.

▶▶ La memòria del fiscal Pérez de Gregorio també alerta de la falta de denúncies per contaminació acústica de la Direcció General de Qualitat Ambiental de la Generalitat. Segons assenyala aquest dictamen, a requeriment de la fiscalia i com en anys anteriors, aquest departament segueix manifestant que no troba indicis de delictes en cap de les seves actuacions d'inspecció. A judici de la fiscalia, aquesta apreciació és «difícilment creïble, si no falsa». L'informe recull la queixa que l'Ajuntament de Barcelona tampoc interposa denúncies i que es van haver de requerir expedients administratius al districte de Ciutat Vella.

pecció ocular d'aquests abocadors. Quan es van apreciar indicis de delictes es va procedir a obrir una investigació, posant-ho en coneixement dels alcaldes. La resposta va ser positiva, ja que els consistoris van tancar els abocadors i van retirar els residus.

QUEIXES DE PARTICULARS // Les diligències obertes per delictes ecològics a la fiscalia especial van augmentar de 111 el 2008 a 155 el 2009. No obstant, la memòria posa en relleu que l'ACA no li va presentar cap denúncia, l'ACR només dos i la Direcció de Qualitat Ambiental, cap. Les administracions locals tampoc van estar gaire actives i només van posar en coneixement seu tres casos. Per tant, la majoria d'investigacions es van obrir per queixes de particulars, associacions o la policia. En opinió de Pérez de Gregorio, les denúncies dels organismes públics és «escassa

**DELICTES
CONTRA
EL MEDI
AMBIENT**

EL 2009, A
LA PROVÍNCIA
DE BARCELONA

155 Diligències
incoades

114 Diligències
arxivades

FETS INVESTIGATS EN LES 238 DILIGÈNCIES INCOADES I TRAMITADES EL 2009

24 Contra la fauna
i flora protegides

14 Contra els recursos
naturals i el medi
ambient

21 Incendi forestal

6 Vessaments
contaminants

18 Abocadors
il·legals

50 Vessament d'aigües
residuals urbanes

12 Contaminació
acústica

2 Ordenació
del territori

90 Contra els recursos naturals,
salut pública i medi ambient

1 Patrimoni
històric

JOSEP GARCIA

SENTMENAT ▶ La urbanització Can Caryameres, on els veïns van denunciar abocaments d'aigües fecals.

i gairebé anecdòtica». Al seu entendre, és una actitud que «lamentablement sembla persistir qualsevol que sigui l'Executiu que governi la comunitat». Aïgeix que quan es denuncia són «fets nimis o sense cap mena de significació penal».

La memòria denuncia la «reiterada, injustificada i injustificable» absència de denúncies de l'ACA respecte a l'incompliment per part dels ajuntaments de les seves obligacions legals en matèria de tractament i depuració d'aigües residuals urbanes, amb el greu perjudici que això ocasiona als rius. Aquests problemes es donen molt a les urbanitzacions que no estan connectades amb la xarxa municipal. D'aquesta manera, el fiscal va requerir els expedients administratius oberts. A l'examinar-los, va arribar a la conclusió que havien estat arxivats basant-se en la inclusió d'aquests abocaments al Pla de Sanejament

el problema

**LENTITUD
ALS JUTJATS**

▶ **Quan la fiscalia estima que hi ha indicis de la comissió d'un delictes, remet el cas, mitjançant querrela o denúncia, a un jutjat d'instrucció. En els últims anys s'ha constatat un retard «considerable» en la pràctica de diligències d'investigació, fet que és atribuïble, segons la memòria, al col·lapse judicial. Aquesta situació alenteix el procés. El fiscal apunta un altre motiu: els recursos presentats pels imputats com a «tàctica dilatorià». Així, la celebració del judici s'endarrereix almenys dos anys.**

d'Aigües Residuals Urbanes de Catalunya i en una disposició transitòria d'una llei de mesures fiscals i financera de la Generalitat. El fiscal ja ha fet servir aquest argument en les querelles contra els alcaldes de Sentmenat (Vallès Occidental) i Dosrius (Maresme).

POLÈMICA COBERTURA LEGAL // La memòria sosté que la finalitat és «intentar donar cobertura legal a la prolongació en el temps d'aquests abocaments il·legals, que incompleixen la normativa» de la Unió Europea i l'espanyola. Afegeix que hi ha un «total coneixement, tolerància i connivència de l'Administració hidràulica catalana» a fi de «tranquil·litzar» els responsables dels municipis, preocupats «davant l'actuació investigadora» de la fiscalia. En altres expedients també s'observa «una inactivitat» per part de les administracions locals. ≡

Anàlisi

José Luis Gallego

PERIODISTA AMBIENTAL

**Contaminar és fàcil
i surt barat**

Les agressions al medi ambient continuen resultant massa freqüents al nostre país. Abocaments il·legals als rius, abandonament de residus tòxics, contaminació d'aqüífers, persecució de les espècies autòctones i destrucció dels seus hàbitats, abocadors il·legals, negligències amb resultat d'incendi, ús de verins al camp... El catàleg d'atacs directes a l'entorn és tan extens com variat, i gairebé sempre amb conseqüències molt greus per al medi ambient. Però el més trist és que, la majoria de les vegades, aquests atacs portats a terme al patrimoni comú que representa la nostra naturalesa i els recursos que alberga resulten impunes.

Sembla com si l'Administració fos incapaç de plantar cara als que van pel món embrutant-nos l'aire, entorbint-nos les aigües, cremant-nos els boscos o sembrant el paisatge que ens envolta de runa. En aquest sentit, el que recull en el seu escrit de denúncia la fiscalia de medi ambient només és una petita mostra de les nombroses incidències que es produeixen allà fora. Menys que abans, és cert, però encara massa.

DE FET, bona part de les denúncies de la Comissió Europea contra el Regne d'Espanya davant el Tribunal de Justícia a Luxemburg tenen el seu origen en l'incompliment de les directives comunitàries en matèria de medi ambient: conservació d'hàbitats i espècies, tractament d'aigües residuals o abocament de residus industrials... Tant és així que Espanya figura com un dels principals infractors de la legisla-

ció ambiental comunitària. I no pocs d'aquestes infraccions es cometen a Catalunya.

La consciència ecològica avança a passos gegants entre la ciutadania. Cada vegada som més els que separem les escombraries a casa, fem accions individuals per estalviar aigua o fer un ús més eficient de l'energia, anem a comprar amb el nostre càrrec o apostem pel transport públic en lloc d'usar el cotxe. Tot i així, l'Administració sembla que no disposa d'aquesta sensibilitat pel medi ambient. Altrament, ¿com és possible que la custòdia dels nostres recursos naturals avanci tan sols a cop d'expedient administratiu? ¿Per què resulta tan fàcil i surt tan barat agredir la naturalesa?

Un mecanisme de control amb sancions més elevades exerciria un efecte dissuasori

És imprescindible establir un sistema de vigilància més seriós, dinàmic i rigorós. Un mecanisme de control que vagi acompanyat d'unes sancions molt més elevades, perquè exercixin un efecte dissuasori de veritat. Si no, les agressions a l'entorn no deixaran de tenir lloc, perquè contaminar continuarà resultant més rendible que adaptar-se a les normatives establertes. Sobretot en aquests moments, quan davant la greu crisi econòmica caiguem en l'error de fomentar la productivitat a qualsevol cost, i d'això del desenvolupament sostenible ja en parlarem més endavant.

Perquè, no ho oblidem: els recursos naturals són el nostre principal patrimoni, i el llegat més important que podem transferir a les generacions del futur. ≡